

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1861-08-26)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1861-08-26)", i *Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 36. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990098-001-shoot-L0019900980010047.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Bonderup, d. 26. August 1861.

Igaar Morges, da jeg med et tungt Hjerte betraadte min lille Stue, fandt jeg den smukke Hilsen fra min hedengangne Ven.¹ Denne med samt Deres hjertelige Linier rørte mig inderlig. En saadan Betænksomhed kan kun udspringe fra en inderlig Hengivenhed for mig, og det er denne, jeg af mit fulde Hjerte i Dag takker Dem ret inderligt for.

Gud var god imod mig igaar og sendte den Ro, den Fred ned i min Sjæl, som jeg saa inderlig havde bedet ham om. I den lille Landsbykirke tilbragte jeg Morgenens og hørte en Prædiken om den barmhjertige Samaritan. En saadan barmhjertig Samaritan har Gud været imod mig, ikke i Gaar, men i hele dette tunge Aar. Tro ikke, at jeg er utaknemmelig, men om ogsaa den barmhjertige Samaritan yder os sin Bistand, sørger for, at vort Saar bliver lindret, skaffer os et Herberg til at udhvile os i, smerter dog Saa-ret. Men hvad vilde det ikke gjøre uden denne Bistand! Da jeg kjørte fra Kirken, kom mine tre Smaa mig imøde paa Vejen og satte sig op til mig jublende af Glæde over den lille Kjøretour, de ved denne Leilighed fik. Jeg var saaledes ikke ene. I Aftes gik jeg i Seng Kl. 10, efter at jeg ene havde vandret omkring paa Marken og i Skoven; jeg vilde ikke oppebie den sørgelige Midnatstime, hvori Heibergs Hjerte ifjor ophørte at slaae, hvori hans Øine lukkedes for ikke mere at see i mine, hvori jeg sidste Gang trykkede den varme Haand. De ældste Christine kaldte Dødstimen for Fødselstimen. Giid denne Fødselstime da maa have været salig for min Barndoms Ven! Jeg haa-s. 37ber! Ak, hvem kan undvære dette Haab! giid vor Frelser, mod ham som mod mig, vil være en barmhjertig Samaritan! Giid han med sit barnlige Digtarsind maa kunne glæde sig med Englene i Himlen, maa faae de dybe, for os paa Jorden dunkle Spørgsmaal, hvorover hans utrættelige, aldrig svækkede Aand grublede hernede, besvarede. Giid han — ak jeg kan ikke lade være at ønske det — med lidt Længsel maa tænke paa mig, indtil jeg kommer. Jeg bad i Aftes saa inderlig til Gud, ikke klagende, nei takkende for alt, hvad han i sin Godhed har ydet mig; ogsaa for Deres Venkab og Hengivenhed mod mig takkede jeg. ...

Senere paa Dagen.

... Nu er De altsaa i Italien. Dette Land hvorefter alle sukke. Snart staaer De indenfor Roms Mure, den By hvorom Professor Göttling siger: „Das ist eine Stadt! Das ist ein Leben! Das ist eine Welt!“¹ Og min Goethe! Hvilke Sukke lyde ikke i hans Tale, naar han udbryder: „Ich kann sagen, dass ich nur in Rom empfunden habe, was eigentlich ein Mensch sey.“ Det er jo trist, at man ikke har været paa den Plet paa Jorden, hvor en Goethe har lært, hvad et Menneske er. Mon jeg aldrig skulde komme der? Dog, da jeg ikke er en Goethe, er det ikke sagt, at jeg formaade at see og føle, hvad han saae og følte. Der hører Lykke til at opfatte saavel Naturen som Menneskene; giid De da maa have Lykken med Dem for ret at nyde, hvad saa mange forgjæves tragte efter. Ikke alle ere af Goethes Mening. Christian Winther kjedede sig i Rom, og Fru Deichmann² lukkede sig inde for at brodere Canevass-Puder. Ja, vi er alle Mennesker — paa en Maade

I Berlingske Tidende staaer i denne Tid en biographisk Skizze om Skuespiller Nielsen, hvori han berømmes, ikke alene som Skuespiller, men som Tænkter, Historiker og som en, „der stod paa Toppunktet af den høieste Dannelses.“³ En Brevvexling, som han har havt med Röttscher, og som her gives Brudstykker af, er meget comisk. Man kan ikke bare sig for at lee, naar man som jeg har havt den Ære at kjende denne Vindpose, ved at læse al den Affectation, der er saa stor, som om Nielsen s. 38selv havde været Mester for den. Der siges heri, at han forlod Theatret, da Heiberg blev Directeur, og vendte først tilbage, da Heiberg tog sin Afsked. Dette seer jo virkelig ud, som om Manden havde havt Caracteer. For mig, som veed, hvor ofte Hall sagde til Heiberg: „Vil De ikke tage Nielsen tilbage, han har været hos mig og at-traaer intet hellere end at tjene under Dem,“ har dette noget høist latterligt. Var De herhjemme for Øieblikket, begik jeg vist en af mine Forbrydelser, ifald det var Umagen værd.

Der bygges nu fort paa mit Huus efter den første Plan, og jeg er glad ved, at jeg ikke lod mig vildlede, thi det er ganske sikkert saaledes bedst. Jeg har funden en Bemærkning hos Goethe, som ret har glædet mig, da jeg her har faaet min mangeaarige Mening udtalt i tydelige og bestemte Ord. Det Raseri, som har fundet Sted i de senere Aar, især hos Kunstnere, at male deres Værelser pompejansk, har altid været mig en Vederstyggelighed. Goethe kalder dette, „at indføre Maskerade i det daglige Liv“. Han forkaster det aldeles. Det er vel denne Maskerade, denne Usandhed, der mig selv ubevidst, har gjort et uhyggeligt Indtryk paa mig, og det er naturligt, at det netop hos mig maatte frembringe denne Følelse. Naar man, som jeg, tilbringer saa megen Tid af sit Liv i Costume, da er det vel en rigtig Følelse, at man vil være frie herfor i Hjemmet. Goethe har ganske ypperlige Bemærkninger om denne Sag, som om alle andre. Heiberg var ogsaa af min Mening, jeg siger m i n, thi jeg troer ganske vist, at denne Mening oprindeligt kom fra mig; og dog, naar man lever et Samliv med hinanden som Heiberg og jeg, hvad er da den Enes og hvad den Andens? Meninger, Anskuelser udvikle sig saa forunderlig samtidig, at man tilsidst ikke selv veed, hos hvem disse først sloge Rod. Med megen Glæde har jeg seet hiist og her i de to sidste Bind af Heibergs Værker og følt en sand Taknemmelighed mod Dem, min kjære Ven, for den Omhue, den Kjærlighed, den Smag, hvormed alt er ordnet. Uagtet Deres Beskedenhed i at omtale hvor stor en Deel, ja hvor ganske det Hele er Deres Værk, saa vær vis paa, at jeg tilfulde anerkjender det og skal bevare det i et taknemmeligt Hjerte. ...